

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

Abonamentul:

Pe un an 32 coroane.
Pe șase luni 16 eor. — Pe trei luni 8 eor.

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoială

Abonamentele și inserțiunile
să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Clasele istorice...

În vremea din urmă s'a obișnuit să se întrebuințeze adeseori, în presă și în parlamentul țării noastre, expresiunea de *clasele istorice* ale populației din Ungaria.

Contele Ștefan Bethlen, viitorul ministru ardelenesc, în ultima sa cuvântare din cameră, zicea că luptele pornite pe tema reformei electorale au împărțit țara ungurească în două tabere: Într-una se găsesc întrunite *clasele istorice*, cealaltă, o tabără mai mică, nu s'a asimilat claselor istorice și așteaptă să se valideze cu ajutorul direcției *radicale*. Menirea claselor istorice va fi, — întocmai ca în trecutul depărtat, — ca după război să vindece ranele națiunii și să întărească clasa, care formează stâlpii națiunii.

Deputatul Jánosy, preot reformat, și om cu vederi mai largi, în fața acestor teorii, și-a expus părerea în modul următor:

Societatea omenescă nu se poate clădi pe arme, ci trebuie întemeiată pe dreptate, pe egalitate de drepturi, și pe iubire. Cu părere de rău vede, că în parlamentul ungar se găsesc numai câțiva bărbați singuratici, susținuți de o mică tabără, cari înțeleg rostul vremii. Nimeni nu trebuie să peardă din vedere, că elementul cel mai de preț al națiunii este: *poporul*. Acesta trebuie îmbrățișat cu iubire. Reformele sincere, — zice vorbitorul amintind promisiunea făcută de împăratul german, cu privire la reforma electorală, — nu vin de sus, ci ele cresc de jos, cum crește iarba și arborii. Adevărata politică națională ar fi aceea, care ar cuprinde *poporul țării*, ca prin întărirea poporului să se întărească însăși țara. Democrația voește ca *națiunea și masa să fie una* (și nu cum zisese contele Bethlen). Ludovic Kossuth recunoscuse, că în Ungaria este *cea mai sălbatică domnie de clasă*, (Magyarország az osztályuralom). Istoria iobăgimii din Ungaria este plină de sânge și lacrimi. Dintre regii ungari au încercat mai mulți zadarnic să aline soarta iobagilor. Legile alcătuite de Werbőczy...

Géza Polónyi (întrerupe): Werbőczy a fost om bun maghiar!

Zoltán Jánosy. A fost jurist bun, dar nu om bun. În cursul istoriei ungare, totdeauna *apăsările sociale* au produs revoluțiile, și românii ardeleni au luat armele *nu din ură de rasă*, ci din ură de clasă.

Celce își împlinesc datoriile de cetățean al statului, trebuie să se împărtășească și de drepturile statului; dacă obligamentul militar se întinde asupra *tuturor* cetățenilor, tot asemenea și dreptul de vot are să se întindă asupra *tuturora*. Proiectul de acum, în comparație cu cel original, lipsește de dreptul electoral nu mai puțin de 700 mii de cetățeni. Nu poate să fie drept de vot universal

acolo, unde primesc acest drept 2½ milioane de cetățeni; ear la *cinci milioane și 900 mii*, deși ar fi îndreptățiți, totuși nu li se dă. Supremăția elementului maghiar nu se poate păstra cu *geometria* dreptului de vot, ci cu teritoriu vamal independent, cu industrie și comerț, cu administrație bună și cu prețuirea naționalităților nemaghiare.

Tot în legătură cu *clasele istorice*, scrie unul dintre confrății dela o foaie maghiară din capitală următoarele:

Unii dintre domnii noștri ar trebui să se desvețe de o frază istorică. Nu este adevărat adevărat nicidecum, că în cursul de zece veacuri țara aceasta s'a susținut prin clasele sale istorice. Munca productivă a săvârșit-o iobăgimea; industria și comerțul, încă de pela începutul evului mediu, au fost meritul burgheziei. Și nici pe câmpul luptelor nu nobilimea și prelații au apărut țara în evul de mijloc. Oștirile apărătoare de țară se recrutau în majoritate precumpănitoare din iobăgime, și nobilimea era numai conducătoarea masselor înarmate ale iobagilor. Capistran, Hunyadi, Zrínyi au condus iobagi din Ungaria și Croația; în armata lui Matia Corvinul au slujit tot iobagi... Regii țării nu odată au fost *împedecați* în apărarea țării tocmai de nobilime, care n'a lăsat să intre la oaste iobăgimea, ca să-i poată lua mai departe dijmă. Este ușor de arătat, că prin asemenea egoism de clasă a urmat Mohács-ul și alte catastrofe din istoria țării. Istoria ne învață, că clasele istorice domnitoare n'au făcut politică națională, ci politică de clasă, și că vrednicia de-a fi susținut patria nu este a claselor istorice, ci a poporului. Dimpotrivă, marele și neperitorul merit al claselor istorice este acela, că din șirurile lor au ieșit acei mari bărbați, cari au înțeles și au vestit ideea, că țara aceasta este cu adevărat a poporului, și că privilegiile și scutirile claselor nu sânt îndreptățite. Martinovics, Kőlcsey, Széchenyi, Kossuth, Déak, Nagy Pál, baronul Eötvös sânt veritabili reprezentanți ai acestei clase istorice. Ei au căutat fericirea țării nu în susținerea privilegiilor și în oprimarea masselor, ci în liberarea iobagilor și în acordarea drepturilor. Este al lor meritul, că în 1848 dieta a șters privilegiile.

Sânt, de sine înțeles, și glasuri de presă, care se minunează, că un preot reformat să vorbească astfel despre clasele istorice. De combătut însă, de astădată nu-l prea combat.

Afacerea sinoadelor noastre. Din Budapesta se anunță: Sedințele sinoadelor dela Sibiu, Arad și Caransebeș s'au închis, cum se știe, fără să fi terminat lucrările, de oarece contele Albert Apponyi ca ministru de culte a trimis la sinoade comisari de ai guvernului. Într-aceea arhiepiscopul mitropolit Vasile Mangra, episcopul dela Caransebeș Dr. Miron E. Cristea, ear ieri (Marți) episcopul Aradului Ioan I. Papp, s'au prezentat la ministrul de culte, contele Ioan Zichy, care

a discutat cu arhieriei în amănunte afacerea aceasta. Este speranță întemeiată, că problema va primi o deslegare, care pe lângă luarea în considerație a dreptului de control al guvernului va face cu puțință activitatea sinoadelor în conformitate cu autonomia bisericii.

Căderea lui Kühlmann. Împăratul Germaniei Wilhelm a primit demisiunea secretarului de stat dela externe Kühlmann, care spusese într-un discurs al său că «războiul nu se poate sfârși prin rezultate militare», — în vreme ce cancelarul german imperial Hertling era de părere, că victoria *armelor* germane va isbuti să smulgă pacea în anul curent 1918.

Adversarii politici ai lui Kühlmann îl învinuesc că ar avea simpatii engleze, și că el — Kühlmann — este acela, care s'a opus la înălțarea de pe tron a regelui Ferdinand al României. Ori cum ar fi, meritul său este, că a încheiat cea dintâi pace germană.

Urmașul lui Kühlmann este Paul Hintze, amiral și reprezentant al Germaniei în Cristiania. În cursul războiului el este al patrulea secretar de stat. Primii doi au fost Jagow și Zimmermann.

Declarațiile lui Hertling. În sedința din 11 i. c., ținută de comisiunea specială a camerei imperiale germane, cancelarul Hertling a informat partidele despre situația produsă în urma demisiunii secretarului Kühlmann. Cancelarul a declarat, că stă și mai departe pe baza cuvântării sale dela 29 Noemvrie și a răspunsului dat la nota papală. Dacă contrarii Germaniei vor arăta înclinare serioasă de pace, Germania se va folosi de prilej fără întârziere. Cu privire la omorarea contelui Mirbach, cancelarul se încrede în lealitatea guvernului actual rusec, și nu va întreprinde nimic ce ar îngreuna poziția acestui guvern.

În discuția urmată asupra declarațiilor lui Hertling, deputatul Scheidemann își exprimă regretul, că toate rămân în starea cum au fost.

Punerea sub acuzare a guvernului Brătianu. Se vestește dela București: În sedința camerei din 12 Iulie s'a hotărât chemarea înaintea justiției a foștilor miniștri: Ionel și Vintilă Brătianu, Emil Costinescu, Al. Constantinescu, Vasile Morțun, Angelescu și Take Ionescu.

Camera ungară.

Sedința din 9 Iulie. Camera continuă desbaterea generală asupra proiectului de reformă electorală.

Prim-ministrul Wekerle depune pe biroul camerei proiectul de lege despre organizarea *poliției de stat r. u.*

La reforma electorală, după vorbirea deputatului Ludovic Szilágyi, care zice că dreptul de vot al soldaților ar trebui să se desbată numai după război, a ținut un lung discurs contele Iuliu Andrássy. Se ocupă cu ideile dezvoltate de contele Bethlen și le combate cu multe dovezi puternice. (Partea aceasta a discursului o vom publica în numărul proxim).

A vorbit apoi contele Ștefan Tisza a cărui cuvântare a provocat un incident de natură personală între orator și între contele Iuliu Andrássy.

Despre politica naționalităților, contele Ștefan Tisza a declarat următoarele:

Cu raport la problema naționalităților, contele Apponyi îmi face imputarea că am uitat de sentimentul responsabilității. După multele schim-

bări de front ale domnului deputat, reproșul acesta mi se pare cam comic. Expunerile mele, în chestiunea amintită, nu se întemeiază pe informațiuni unilaterale, nici pe spiritul de contradicție, ci pe convingerea mea că în problema naționalităților trebuie să evităm orice moment, care separează pe cetățeanul ungar de alt cetățean ungar.

Pe lângă toate acestea, domnul deputat în politica sa de naționalități — condus de cele mai bune intențiuni — a comis, mai ales prin procederea sa *împotriva bisericii românești*, greșeli desastroase, ce nu pot fi trecute cu vederea.

Contele Apponyi n'a luat de ajuns în seamă influența considerabilă a clerului înalt românesc asupra hotărârilor corporațiilor alcătuite în precumpănire de elemente mirenești, și n'a căutat înțelegerea cu prelații români.

Îndreptățirea de-a statifica școalele există fără îndoială acolo, unde școala naționalităților s'a dovedit nevrednică de încredere. Nu mai încap însă nici o discuție, că este greșit a statifica mai multe școale, de câte sântem în stare să le înzestram cu învățători, cari știu românește și au sentimente patriotice.

Dar afacerea ar trebui adusă în parlament, care va avea să întregască hotărârile legii cu privire la supravegheare școalelor. Mai departe, trebuie realizat controlul după districte asupra școalelor primare, — altfel se zădărnicesc așteptările împreunate cu statificarea.

Nici afirmarea mea, — că în chestiunea creșterii de învățători confesionali și preoți n'a avut mână norocoasă, — contele Apponyi n'o poate răsturna.

Trimiterea de comisari ai guvernului, — nepotrivită nici din punct de vedere personal, — la sinoadele românești, este exemplu învederat, cum nu trebuie făcută politica de naționalități.

Deputatul Ernest Létay cere drept de vot și pentru militari.

Sedința din 10 Iulie. Primul vorbitor, margraful George Pallavicini, cere să nu se facă deosebire între alegători și alegători. Dacă s'ar primi propunerea lui Bethlen — de-a se acorda drept de vot numai celor-ce știu scrie și citi ungurește, — s'ar reduce numărul alegătorilor cu 400 de mii. Să nu se peardă din vedere, că pământurile se duc din mâni ungurești nu numai în Ardeal, ci și în ținuturile cele mai maghiare ale Ungariei, și trec în mâinile acelora, cari în adevăr n'au nimic comun cu ungurimea.

George Nehrebecky: Lărgirea dreptului electoral trebuie să se facă pe baze absolut democratice. Naționalitățile trebuie împărtășite de drepturile politice, care li se cuvin.

Ernest Bródy vorbește în același înțeles, și termină cu vorba: Când între Budapesta și Viena circulează poșta aeriană și pretutindenea cucerește progresul, în parlamentul ungar tot se mai umblă cu «deligeanțul».

În sedința de după amiază, ia cuvântul în chestiune personală contele Ștef. Bethlen,

Vincentiu Nagy (károlyist): Chiar dacă au fost români trădători de țară, faptul nu poate fi generalizat asupra românilor din patrie și asupra naționalităților. Vorbitorul și aderenții săi aprobă pacea fără anecdotări și fără despăgubiri de război.

Urmează interpelările despre tratatul economic cu Germania, afaceri de alimentare, cenzură, recivirări, și despre adaosul familiar al învățătorilor.

Sedința se ridică la ora 9 seara.

In sedința din 11 Iulie s'a terminat desbaterea generală asupra proiectului de reformă electorală.

Ministrul prezident Wekerle, într'un discurs mai lung, a dezvoltat ideile guvernului cu raport la reformă.

In cursul sfaturilor — zice oratorul, — s'a constatat, că proiectul nu poate fi primit în forma planuită de guvern. Dacă s'ar fi făcut apel la țară — prin alegeri nouă, — deslegarea chestiunii s'ar fi amânat cel puțin pe un an. Prim-ministrul face observații la cuvântarea lui Vázsonyi, zicând că rezolvirea chestiunilor de interes social privește existența națiunii, și de aceea este mai de importanță, decât reforma electorală; astfel, nu s'a folosit de mijlocul alegerilor nouă, ci a căutat calea compromisului. Protestează împotriva afirmării deputatului Ștefan C. Pop, că nemaghiarii ar fi tratați cu puțină dărnicie. Nu admite propunerea contelui Bethlen; căci țara trebuie să se razime pe toate puterile sale și nu numai pe o parte dintr'insele. In sfârșit Wekerle declară, că guvernul a luat însărcinarea de a rezolvi reforma electorală sub condiția că vor fi satisfăcute pretenziunile militare ale națiunii ungare.

Făcându-se votarea, proiectul se primește cu mare majoritate ca bază pentru desbaterea specială.

In sedința de după amiază s'a votat §-ul 1 nemodificat. Propunerea contelui Bethlen a căzut.

(La § 2 propune L. Szilágyi ca dreptul de vot să se acorde soldaților distinși cu medalia de aur, argint, bronz, pentru vitejie.

Zoltán Jánossy cere drept de alegere și pe seama celor decorați cu crucea Carol, și pe seama invalizilor.

Sedința din 12 Iulie. Se deschide la 11 ore, se continuă discuția asupra §-lui 2. Este vorba, că dreptul de vot să fie condiționat de terminarea alor 4 sau alor 6 clase primare, la cuvântul deputatului Plattky, care cere 4 clase, sau cetire și scriere în ungurește, — Lélay, Csermák și Kovács, ear după dânsii ministrul prezident Wekerle, care susține punctul de vedere al terminării de 4 clase.

Punându-se §-ul 2 la vot, camera cu mare majoritate votează modificarea admisă de comisiune, adică: dreptul de alegător se condiționează de terminarea clasei a șase primare.

Sedința, în mijlocul unei mari agitații, se ridică la 2 ore după amiază, și se continuă la 4^{1/2}.

Prim-ministrul Wekerle propune un nou paragraf, prin care se dă drept de vot oricărei femei, dacă a terminat 4 clase civile sau secundare, precum și acelor care exercită o profesiune și plătesc dare directă de cel puțin 100 coroane.

Mai mulți deputați susțin propunerea aceasta cu puternice argumente.

Prezidentul, fiind timpul înaintat, întrerupe desbaterea la ora 8 seara.

Cea mai apropiată ședință se ține Miercuri, în 17 Iulie.

Știrile războiului

Din 10 Iulie se anunță în comunicatul oficial: In valea Brentei am respins o înaintare italiană. — Frontul sudic din Albania, în fața presiunii tari a dușmanilor, l-am retras pe linia Berat-Fieri.

La apus atacuri parțiale franceze, pe diferite locuri.

In 11 Iulie: Pe frontul italian nici un eveniment de seamă.

Trupele noastre din Albania s'au întocmit într'o nouă linie de apărare. In valea râului Devoli am respins un batalion francez, care voia să cerceteze pozițiile noastre.

Pe frontul apusean atacuri parțiale dușmane ca și ieri.

In 12 Iulie: Întâmplări de importanță nu s'au petrecut pe nici unul dintre fronturi.

In 13 Iulie. Pe frontul din provincia venețiană lupte de recunoaștere. Incolo nimic însemnat.

Din România

— Discursul ministrului prezident —

(Fine).

Comunele de acum înainte trebuie să se administreze singure și administrația lor să nu mai poată fi disolvată, decât printr'o judecată. Așa vom putea avea în comune primari, cari să se devoteze intereselor cetățenilor lor, și vor putea merita recunoștința acestora. (Aplauze).

Dar mai presus de toate vom înfăptui reforma agrară și reforma electorală.

Reforma agrară. Ni se spune, a realizat-o articolul 19 din constituție, care prevede exproprierea pentru cauză de utilitate socială și sporește proprietatea mică cu 2 milioane de hectare.

Nu, domnii mei, nu-i făcută reforma, și cei cari afirmă că s'a îndeplinit, nu sânt adevărați prieteni ai țărănimii.

Toată chestiunea agrară trebuie luată dela început.

Țărănimea noastră n'a făcut, dela 1864 încoace toate progresele pe care trebuia să le facă. De ce?

Mai întâi cred că a fost o mare greșală decretarea inalienabilității, căci țărânului, fie el cât de muncitor, nu i s'a dat posibilitatea să cumpere pământ, iar cel nemuncitor a fost imobilizat pe bucata care nu-l hrănea, și care a devenit obiect de speculă pentru cei care-l luau cu arândă. Țăranul a rămas pe lotul său, incapabil de a-l hrăni.

A mai fost a doua cauză: lipsa oricărei instituțiuni de credit, permițând țărănilor să se folosească de ocazia de a cumpăra pământ.

Nu e țară, unde mământul să nu schimbe mai mult stăpânul ca la noi. Pământul a trecut pe la nasul țărânului, ca să zic așa, și nu a putut profita de prilej. Numai în timpul din urmă s'au găsit obștii care au putut cumpăra pământ. Fărămițarea

la exces a pământului și acordarea lui fără elecțiune nu putea să creeze o clasă țărănească solidă și prosperă.

Nu tot țărânul poate deveni proprietar rural, nu există destul pământ ca să dai fiecărui cap de familie un lot, care să-l poată hrăni. Nu mai avem rezerve, trebuie să ne gândim bine cui și cum dăm pământul. Și tocmai pentru că recunoaștem că nu se mai găsește pământ disponibil la stat și la eforii, noi, partid conservator, am înscris în programul nostru exproprierea. (Aplauze furtunoase).

Cine înțelege ce înseamnă aceasta, trebuie să-și dea sama de sinceritatea angajamentelor care le luăm.

Punem dar toată atențiunea noastră pentru ca tot ce se poate lua, să se pună la dispoziția clasei țărănești.

Mi se spune: Chestiunea e arzătoare, nu suferă nici un răgaz. Liberalii au dat 2 milioane de hectare. Văd cu durere că unele mădulare ale armatei au crezut că pot spune demobilizaților: «Duceți-vă și vă luați pământul.»

Este o greșală. Căci așa, cum s'a votat reforma, ea nu echivalează decât cu o declarațiune de principii. Și dovada cea mai bună este că chiar legiuitorul spune că «lucrările legii se vor începe de îndată», și «legea se va pune în aplicare 6 luni după liberarea teritorului».

Prima chestiune: de ce nu a legiferat trecutul parlament «de îndată», și de a doua zi după votarea principiului parlamentul nu s'a mai întrunit?

Cum am putut obține majoritatea pentru enunțarea de principii, și pe urmă n'au mai fost în număr?

Sper că înainte de termenul care e fixat în constituțiune, noi să putem înfăptui reforma. (Aplauze).

In orice caz, cum e ceva de făcut între timp, pentru țărănime, o lege care se va depune, va putea îndemna pe proprietarii mari să arendeze o parte din ceea ce se va expropria, fără violență și fără constrângere. Cel mult le putem spune: Cel ce vrea munca obligatorie, să dea pământ la țărani. (Aplauze).

Când am regulamentat munca obligatorie, ne-am gândit nu numai la proprietari, dar și la muncitori.

Am curajul să o afirm că reforma agrară se va înfăptui în mod larg, ca și cea electorală. Dar mi se spune și aici, că reforma electorală e făcută. Într'adevăr articolul 57 din constituție spune, că adunarea deputaților se alege după votul universal, egal, secret și direct. E însă și aici numai o enunțare de principii. Și dovadă că nu are nici o valoare este că articolul următor 58 vorbește de cele trei colegii electorale!

După care din articolele acestea să facem noi legea electorală, căci art. 57 vorbește de sufragiu universal, iar articolul 53 de colegiile electorale?

E o mare nedumerire. Au vrut liberalii să facă reformă sinceră?

Dacă voiau, de ce n'au făcut legea electorală? Și astfel chestiunea se pune cum se pune și pentru reforma agrară. Ați avut quorum-ul necesar, de ce ați risipit pe deputați cari — gurile rele o spun, — au fost trimiși de guvernul liberal în toate părțile lumii?

Care a fost atunci rostul acestor așa zise reforme simple enunțări de principii? Guvernul liberal a vrut să facă o concesie opiniei publice, din cauza curentelor

din afară, dar nu a vrut să facă o reformă serioasă. (Aplauze).

Partidul liberal e foarte inventiv, când e vorba de mijloace pentru a rămânea la putere.

Dar noi vrem să realizăm sufragiul universal. Consideram până acuma că educațiunea masselor nu era destul de înaintată, dar evenimentele din timpul din urmă ne-au asigurat.

Mai întâi puterea conducătorilor e prea slabă, căci ea n'ar fi putut fi atrasă spre război de o presă venală, dacă puterea conducătorilor n'ar fi fost prea slabă, și ar fi putut pune pumnul în gura țariștilor. Dacă puterea conducătorilor n'ar fi fost prea slabă, n'am fi intrat în război, căci țara nu l-a voit (Aplauze).

Și atunci ne-am gândit, — nu la o mânguire a mulțimii, a poporului, — ci la rațiunea sănătoasă, căci trebuia făcut ceva, ca nouă energii să iasă la suprafață. (Aplauze).

Am văzut în rândurile armatei ce energii au răsărit, și atunci ni-am zis: Dacă în ciocnirea săbiilor a ieșit o lume zdravă, de ce la ciocnirea ideilor n'ar ieși? (Aplauze).

Atunci am socotit sufragiul universal ca o necesitate națională și de stat. Dar dacă e așa, ni se va zice, de ce nu completați printr'o lege electorală articolele votate din constituție?

Pentru că legea electorală a făcut totdeauna parte din constituție; nu s'a lăsat pe seama legiuitorului ordinar decât procedura electorală. Puteau vota liberalii legea, pentru că ei erau cameră constituțională, dar noi nu o putem face.

Dar să admitem că am putea-o face, nu o putem face numai pentru cameră, dar și pentru senat. Nu găesc însă în constituție modificat decât un principiu, în care se vorbește de senatori aleși și de drept. Cine sânt senatori aleși și cine de drept? Am eu, cameră ordinară, drept să stabilesc cine sânt senatori aleși și cine de drept? Asta nu!

Și atunci, domnii mei, nu am eu drept, cameră ordinară, să modific și să completez constituția, și lucrul așa de adevărat e că dacă aș cunoaște acest drept, la fiecare schimbare de legislatură ar urma o schimbare de lege electorală. Eu sânt aci ca să păzesc constituția. Am speranță că chemând o constituantă, vom face temeinic o operă pe care azi n'avem dreptul de-a o face. (Aplauze).

Mi se spusese ca ultim argument, că unirea noastră cu Basarabia ar cere ca constituanta să fie aleasă prin sufragiu universal. Nu recunosc legitimitatea acestei afirmațiuni. S'a spus că statul Basarabiei cere ca deputații Basarabiei să fie aleși prin sufragiu universal. Când va veni constituanta, noi ne vom alege deputați, iar basarabenii vor participa prin deputați aleși prin sufragiu universal. Nu am înțeles ca sistemul ei electoral să se impună României. (Aplauze).

Domnii mei, cred că pe cât mi-a fost posibil, am limpezit chestiunea, că n'am dreptul de a face acum legea electorală. Dar chiar dacă aș avea dreptul n'aș face-o, pentru că sufragiul universal așa cum e scris acolo fără un temperament, ar fi o primejdie chiar pentru sufragiul universal.

DI A. C. Cuza: Ce înțelegeți prin «temperament»?

DI AL. Marghiloman, președintele consiliului: Credeți d-voastră, că un om

FOIȘOARA

Inchinare

— Versuri scrise din prilejul împlinirii a șapte zeci de ani a d-lui profesor Ioan Urban Iarnik și rostite în numele soldaților români din lazaretul Strahov din Praga de Horia Petra-Petrescu în 29 Iunie 1918. —

Prea cinstită adunare!
Nu fie cu supărare,
De-mi încerc și eu norocul
După cum mi-a crescut ciocul,
Și rostesc aste cuvinte
Spre aducere aminte.
Eu și Gruia lui Novac,
Repede, un alt ortac,
Ni-am bătut capul într'una
Mai că se 'mplinește luna,
Cum să dăm și noi de știre
Despre-a noastră alipire,
Azi, când ziua ți-o petreci,
Împlinind ani șapte zeci?
Unul zis-a: Să-l cinstim,
Ca pe-un crai să-l omenim.
Altul zis-a: «Așa dară
Să-i cinstim un cap de țară».
Altul zis-a: Frate dragă

Eu i-aș da o țară 'ntreagă!
Toți trei spus-am: «Scump, dar facel»
Că știam că'n graiu-ți zace,
Drag bătrân, atâta miere,
De ești vrednic ce ni-ai cere.
Dar pe când croiam la visuri
Și la cinsturi cu dichisuri,
Unul talpa și-a simțit
Că-l ardea hoțis, cumplit;
Ghiata, biata, era ruptă,
A fost și ea doar prin luptă!
Și-a oftat fărțatul meu:
«Hei! de unde să iau eu
Sutișoara două zeci
Ca să n'am picioare reci?»
Planul cinstei dispăruse,
Craiul de pe tron căzuse.
Altul zice: «Un cap de țară?
Bine! n'oi fi de ocară!
Dar se rupe haina 'n spate,
Ce te faci în sdrențe, frate?!»
Și-a căzut și «țara» baltă,
Ca visarea ceealaltă...
In sfârșit cel ce roise
Cel mai mândru dintre vise:
«Țara 'ntreagă» cel ce-i dete,
Se 'ncordează, se sumete,
Dar când dă să-și scoată banii,

Vede că i-au ros guzaniil
Tiii, drăcie 'ncornurată!
Ce te faci, acu, măi tată?!
Iese părul prin căclulă,
Cere blăstămata gură,
Haine vechi și slăbănoage!
Îți lipsesc vreo două doage,
Eacă, vrei să iai pământul,
Și prin pungă-ți suflă vântul!
«Stați pe loc», li-am spus atunci,
Desrobindu-i eu din munci:
Ați ajuns ca și țiganul
Ce-a pierdut sub el divanul,
Când din perne de mătăasă
A simțit că 'n gol se lasă!
Stați, să facem noi socoată,
Din năcaz ce-o să ne scoată!
Ați sburat prin nori cu nasu'
Și-ați pierdut, nebleznici, pasu'!
Moșul nostru, știu prea bine,
Mulțumit e cu ce-i vine: —
Eu socot să-i dăm drept dar
Nu palate de cleștar,
Câte 'n lună, câte 'n stele,
Că-s șoșeli, că sânt momenele,
Nici un colț întreg de țară,
Ci, în viața-ne amară,
Să-i privim în ochii-i drept,

Să-i dăm inima din piept!
Moșul, tare ne-a înțeles,
El, ce doina ni-a cules,
El, ce hora ni-a jucat-o,
Și'n străini ni-a arătat-o,
El e vrednic să primească
Inima cea românească!
Ștefureac, Țugui, Hătnean,
Trei de neam bucovinean.
Rusu, Torac, Macsineț
(Unu 'n strană fu cetel),
Toma, Gherman, Iliuț
Și Iftoae, Ieremiuț,
Plai Todor din «Valea sacă»,
Șotropa, palmaș de clacă,
Toți din mândra Bucovină,
Cu smerenie se 'nchină.
Vine-apoi de pe Timiș
Un Novac, Toma la Criș,
Unul mândru bănățean,
Altul pui de bihorean,
Crețiu Ion, lângă Sibii,
Cu nevastă și copii.
Tămaș Ion, lângă Arad,
Cu părinți ce 'n jale-i cad,
Moisoni, Popa Iosif,
Vin și ei la catastif,
Amândoi din Hunedoară,

matur cu familie și copii n'are ceva mai mult drept de vot, de cât flăcăndrul, care trece prin viață cu floarea la ureche și crede că tot ce se spune e adevărat? (Aplauze).

Credeți că nu e nici o parte de făcut capacității, stării de proprietate etc., ca să dați o pluralitate de vot cât de mică oamenilor cu greutate, oamenilor de vârstă, oamenilor cu sarcini, curăspundere. (Aplauze.) Căci altfel oamenii aceștia vor dezerta din luptă, și aceasta nu o vreau, căci cu danșii vrem să facem educațiunea politică a masselor. (Aplauze.) Țăranul cu copii va avea două voturi! (Aplauze.)

E un interes superior ca sufragiul universal să nu fie dezorientat prin deca pitarea celor ce l-ar putea conduce.

DI C. Stere: Vom avea două legi electorale.

DI AL. Marghiloman, președintele consiliului: Cred că și basarabienii se vor convinge că sistemul nostru e preferabil, și-l vor adopta.

Obligativitatea votului este o tiranie și pentru că vrem să facem o operă trairică, vom suprima această dispozițiune.

DI Tancu-Iași (întrerupe).

DI președinte C. Meissner: Cea ce se permite d-lui general Averescu, nu se poate permite d-voastre. (Sgomot.)

DI AL. Marghiloman, președintele consiliului: Dacă n'ați fi avut o libertate de cuvânt deplină, ați fi îndreptățit a întrerupe. Cred că într'un mod obiectiv am expus vederile noastre. Dacă aveți de obiectat ceva, veți lua cuvântul și vă voi răspunde.

Anunț.

La școala civilă de fete cu internat a Asociațiunii se caută un *suplinitor (suplinitoare)* pe timpul răboiului actual, cu calificăție corăspunzătoare pentru studiile: Geografie și Științele naturale, ori Geografie, Istorie și Limba română sau Limba maghiară, ori altă asemenea combinație. Locul este a se ocupa din 1 Septembrie n. 1918. Cererile, cu condițiile precise pentru angajament și cu documentele trebuitoare, să se înainteze la direcțiunea școlii civile de fete a Asociațiunii în Nagyszeben (Sibiu), până la 3 August n. 1918.

Direcțiunea școlii.

Predică

pentru Dumineca VI după Rusali, către soldați, de Sever A. Pecariu, preot campestru.

«Și iată i-au adus lui pe un slăbănog, culcat într'un pat». (Mat. VI. 2.)

Iubiților soldați!

Sfânta evanghelie de astăzi ne istorisește o minune a Mântuitorului, minunea vindecării unui tinăr slăbănog.

Ne spune, că tinărul a dus o viață rea, destrăbălată, așa că în urmă l-a ajuns pedeapsa lui Dumnezeu, încât nu sa mai putut vindeca, a slăbit cu totul, și tovarășii

Cari cu ochii se măsoară.

Și cu Repede acum

Sânt tovarăși buni de drum.

Ghioghi Gavrilă, neam de Moț,

lată-ne, în păr, pe toți,

Ne-așezăm, smeriți, în rând,

Cei de-o limbă și de-un gând,

Și-ți dorim zile de miere

În veleatul nost' de fiere!

Să colinzi vesel de-acum

Înc'o postată de drum,

Pe valea plângerilor

Până-n țara îngerilor.

Înima-ne să 'nsoțească

Calea ta, și să rodească

Ca și dinții de bălaur

Simțemintele-ți de aur.

Când vei pune capu'n perne

Și când liniștea s'așterne

Peste mâna-ți lucrătoare,

Să te 'nalți, măreț, spre soare.

Neamul te binecuvântă

C'ai trăit o viață sfântă!

Praga, 1918.

lui, confracții lui, au fost dator să se îngrijească de el, l-au adus pe pat la Mântuitorul spre a-l vindeca de neputință.

Frumoasă învățătură putem scoate din evanghelia de azi pentru noi ca soldați, învățătură de a iubi și îngrijii de-aproapele nostru atunci, când acesta e rănit sau bolnav.

Una dintre cele mai mari datorii ale omului este iubirea pentru de-aproapele său. Precum dorim noi să ne facă oamenii bine, așa trebuie să facem și noi cu semenii noștri.

În ce împrejurări avem noi trebuință de mai mult ajutor, decât atunci când zăcem bolnavi, apăsați de durere, abia în stare de a lupta cu loviturile sorții.

La astfel de ocazii iubirea către de-aproapele este nu numai o virtute, care înăvujește sufletul cu merite în ochii lui Dumnezeu, ci e o poruncă dumnezeiască a sfintei scripturi. «Am fost bolnav și voi m'ați cercetat»; «câte ați făcut unuia dintre acești frați mai mici, mie mi-ați făcut; veniți moșteniți, împărăția care s'a gătit vouă dela întemeierea lumii». (Mat. 40. 34. 45).

Pe cât de frumoasă e răsplata acelor cari fac binele cu cei bolnavi, pe atât de aspră e osânda vecinică pentru aceia, cari calcă datorința și porunca iubirii față de aproapele său; căci zice Isus Cristos: «Am fost bolnav și voi nu m'ați cercetat»; «câte n'ați făcut unuia dintre acești mai mici frați ai mei, nici mie nu mi-ați făcut; Duceți-vă dela mine, blăstâmaților, în focul etern, care s'a gătit diavolului și slujilor lui». (Mat. 45. 41.)

Voi, iubiților soldați, cari plecați pe câmpul de onoare, întipăriți-vă în memorie porunca de astăzi, datorințele față de cei bolnavi, de răniți, de muribunzi.

Voi, soldați cari ați fost pe câmpul de luptă, ați văzut grămezi de viteji răniți, ați auzit în tăcerea nopții tipete desnădăjduite, chemându-și moartea mântuitoare; colo un bun părinte, în țărâna șanțurilor, cu cugetul la soție și copilăș; dincolo un june, care se sbate în chinuri cu gândul la iubiții frați și surori; departe un vecin al nostru șoptind poate: «Moartea o am chemat să-mi fie tată și putreziunea să-mi fie mamă și soră». (Iov. 17. 14.)

Cine poate cuprinde toată jalea, toată durerea, toată truda din valea plângerii?

În adevăr, dacă n'am da ajutor fraților răniți, oare ne mai putem noi mândri că trăim ca fii vrednici ai lui Dumnezeu? De aceea «urmați iubirea» (I Cor. 14. 1.) și «prin iubire serviți unul altuia». (Gal. 5. 13.)

Ce datorii avem noi către acești răniți, către acești bolnavi?

Avem să purtăm grijă pentru alinarea durerii lor trupesti și sufletești. Aceasta datorință o avem către toată ființa omenască, care cere ajutorul nostru plin de iubire.

Grija să ni-o îndreptăm întâi către oamenii, cu cari stăm mai aproape prin legăturile naturii, precum și către cei ce sânt mai primejduiți.

Întâi veți căuta să înlăturați povara ce o are rănitul pe câmpul de luptă, îi căutați rana, o legați cu cărpe curate, ștergeți sângele lor și apoi cu pansamentele voastre îl treceți în grija medicilor.

Faceți totul pentru iubiții noștri apăraitori de țară, le dați tot ajutorul vostru, căci altfel ei acolo în câmp ar fi poate supuși să peară, în lipsa acestui ajutor. —

Exemplu de milostenie și iubire față de aproapele putem vedea în parabola cu Samarineanul, în care un iudeu trecând spre Ierihon a căzut între tâlhari, cari l-au bătut, l-au rănit, l-au aruncat la pământ, aproape mort. Trecând pe acolo Samarineanul, a fost cuprins de milă pentru cel ce se luptă cu moartea și venind la el, i-a legat ranele și punându-l pe dobitocul său, l-a dus la o casă și a purtat grija lui. Mai mult: a doua zi a dat gazdei doi arginți, ca să aibă din ce cheltui și mai departe cu nenorocitul...

Ce faptă nobilă este a scăpa din brațele morții pe un părinte și a-l reda soției și copilășilor, pe un frate, fraților și surorilor; pe un vecin, mamei lui văduve, pe un fiu patriei sale!

Faceți aceasta și cutez a vă făgădui, că știți voi veți fi părtași de asemenea ajutor creștinesc în ora voastră din urmă și în cer, căci zice Mântuitorul despre cei cari iubesc pe confracții lor: «Veniți, binecuvântați părintelui meu, că am flămânzit și mi-ați dat să mănânc; înșătoșat-am, și mi-ați dat de am beut; străin am fost, și m'ați primit; gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost, și m'ați cercetat; în închisoare am fost și ați venit la mine; intrați întru împărăția lui Dumnezeu». (Mat. 27. 34). Amin!

Știrile zilei

Prelungire la semnările împrumutului de rășbol. Ministrul de finanțe a prelungit semnările la al VIII-lea împrumut ungar de rășbol până inclusiv 24 Iulie 1918. Prețul de subscriere, dacă suma se plătește deodată întreagă, s'a stabilit 91 coroane 90 fileri după fiecare 100 de cor. nominale.

Ministrul Sztérényi baron. Ministrul de comerț Iosif Sztérényi a fost ridicat la rangul de baron cu drept de moștenire și cu atributul de Brașov. Această înaltă distincție i se acordă din partea Majestății Sale ca recunoștință pentru meritele extraordinare, obținute cu prilejul tratativelor de pace dela București, întru apărarea intereselor comerciale și economice ale Ungariei.

În onoarea profesorului Iarnik. Mai mulți soldați d'ai noștri răniți, aflători în spitalul de rășbol al mănăstirii Strahov (în Praga) de sub îngrijirea cunoscutului abate Metodi Zavoral, s'au întrunit în 29 Iunie la o șezătoare în cinstea profesorului universitar Dr. Ioan Urban Iarnik, care împlinise atunci etatea de 70 de ani ai vieții sale pline de muncă și bună roadă. În programa acestei șezători literare, după ce vrednicul abate a salutat pe sărbătoritul profesor Iarnik, dl Dr Horia Petrescu a citit o închinare în versuri, (care o publicăm în foisoara numărului de astăzi al ziarului nostru) și o poveste. Profesorul sărbătorit mulțumind, a citit câteva din lucrările sale, și a istorisit ce l-a îndemnat să învețe limba românească, pe care o vorbește și o scrie și părintele abate Metodi Zavoral dela mănăstirea Strahov. Li s'a mulțumit din nou, din partea românilor, pentru marele interes purtat limbii noastre și pentru multele osteneli și binefaceri, dovedite în acest rășbol față de ostașii noștri răniți.

Subvenție. Guvernul austriac a dat pe ultimele șase luni ale anului curent ziaarele cotidiene austriace o subvenție de 7 milioane coroane, așa că fabricile vor furniza hârtia cu prețuri reduse, ear diferența (de 7 milioane coroane) o plătește guvernul.

Liberarea internaților. Deputații români ai camerei ungare s'au prezentat la ministrul președinte Wekerle în aiacerea internaților români. Prim-ministrul li-a declarat, că guvernul ungar a luat măsuri, ca cei ce au fost internați după invaziunea română, să fie liberați cât mai curând. Nu vor fi însă liberați deocamdată cei ce au fost internați în anul acesta, și nici aceia, împotriva cărora s'au pornit procese militare.

† Zaharie Pușcariu, jude reg. cercual în penziune în Reghin, după un morb scurt a răposat în 8 Iulie 1918 n. la 7 ore p. m. în etate de 69 de ani. În mormântarea defunctului s'a făcut după ritul bisericii ort. române în 10 Iulie n. la 4 ore p. m. în Reghin. Odihnească în pace!

Prințul Lichnovsky. Din Berlin se anunță: În ședința cea mai apropiată a casei seniorilor se va desbata asupra excluderii prințului Lichnovsky. Se știe, că prințul, care înainte de rășbol fusese ambasador german la Londra, publicase nu de mult un memoriu, în care Germania, și nu Anglia, este învinovățită pentru pornirea rășbolului de astăzi.

Pentru fondul gimn. rom. gr. or. din Brad. a) On. Direcțiune a institutului de credit și economii «Corvineana» din Hunedoara a binevoit a dăru din cvota de binefacere suma de 50 coroane. b) Dl Stefan German din Brad, absolvent de teologie, și d-șoara Hortensia Vașian, fiică de preot din Ghioroc, din prilejul logodirii lor, în loc de anunțuri, au dăruit suma de 30 coroane. Epitropia fondului gimnazial exprimă sincere mulțumite. — Petru Rimbaș, paroh, epitropul fondului gimnazial.

Mulțumită. Credincioșii ortodoksi din Băcia, prin împreună lucrare cu alți locuitori, de confesiune reformată, ca să emuleze în vrednicia faptelor bune, au contribuit, unul fiecare după puterea lor materială, cu o sumă de bani de 700 coroane, adică șapte sute coroane, cu care s'a cumpărat un clopot în greutate de 120 kg dela fabrica de fier din Cudjir pe seama sfintei biserici ort. române din Băcia, ca să suplinească glasul clopotelor revirate. Fapta credincioșilor se laudă de sine. Turturor dăruitorilor li se aduce călduroasă mulțumită. — Băcia, 10 Iulie 1918. Ioan Stăngu, paroh ort. rom.

E interzis a porni foi nouă. E cunoscută ordonanța ministrului de comerț, în temeiul căreia în cursul ulterior al rășbolului e interzis a înființa și porni foi nouă. Municipiile au primit acum dela ministrul de comerț un nou ordin, în care se accentuează, că opreliștea menționată se susține și pe mai departe.

Fără ciorapi. Oficiul pentru îmbrăcăminte al imperiului german adresează publicului un apel, unde este rugat să nu poarte, — pe cât se poate, — ciorapi, în scop de a cruța materiile textile câte mai sânt. Bune servicii s'ar putea aduce, din acest punct de vedere, dacă tinerimea școlară de ambele sexe ar renunța la purtarea ciorapilor și ar îmbrăca pe aceia, cari au început să iasă fără ciorapi la stradă, și nu le pasă de prejudiții. La apelul oficiului, un ziar observă următoarele: Recunoaștem partea bună din acest apel, dar în cazul de față oficiul îmbrăcării s'ar putea numi mai corect oficiu al — desbrăcării.

Tunel sub canalul La Manche. Cu ocaziunea conferinței comerciale internaționale din Londra s'a luat hotărârea să se înceapă lucrările pentru construirea unui tunel sub canalul dintre Anglia și Franța. Pe lângă o astfel de comunicațiune, trenurile exprese vor putea străbate calea dela Londra până la Paris în 6 ore. În 20 ore, în ambele direcții, pot călători 30,000 persoane și se pot transporta și 30,000 tone material.

Scumpete în Rusia. Câteva probe despre urcarea prețurilor în Rusia: Un funt de cărnaț costă astăzi 4 ruble (mai de mult 20 copeice); un funt de orz 100 ruble (mai nainte o sută de copeice); un funt de cartofi 15 ruble (20 copeice); o păreche de ghețe 250 ruble (8—10 ruble); o jachetă «mai ieftină» 480 ruble (20 ruble); o haină veche 750 ruble, și așa mai departe.

În haine de hârtie. Ordonanța ministerială bavareză hotărăște pentru toate orașele și satele din Bavaria, ca morții să fie îngropați, în locul hainelor obișnuite până acum, în haine de hârtie, cum se fabrică în multe locuri din Germania. Primăriile sânt îndatorate a schimba hainele de postav ale mortului cu haine d'acestea.

Legatul Ovidiu Dorca. Nicolae Dorca, paroh în Loamnăș și soția sa Maria n. Neamțiu, în nemărginită durere pentru pierderea unicului lor fiu Ovidiu, decedat la 7 Iunie în vârsta de 2 ani și 7 luni, și întru eternizarea memoriei lui, pun temei la «Legatul Ovidiu Dorca pentru ajutoarea copiilor săraci din Loamnăș, aplicați la meserii», cu cor. 100, plătite în rate, din cari au depus cor. 10. Pentru prinos, implorând odihnă nevinovatului Ovidiu și mângăiere părinților loviți de cruda soartă, exprimă sincere mulțumite: Vic. Tordășianu, președintele Reuniunii meseriașilor sibiului.

Mulțumită. Credincioșii din comuna Șard Nicolae Bârza cu soția sa Fica de loc din Țelna, dimpreună cu Iacob Florea și Ioan Florea și alți credincioși tot din Țelna, au colectat o sumă totală de 600 coroane cu care s'a cumpărat un rând de ornate pentru praznice mari împărătești. Li se aduce pe calea aceasta cea mai călduroasă mulțumită. — Băcia, la 10 Iulie 1918. Ioan Stăngu, paroh ort. rom.

Poșta redacției

Traducătorului anonim. În loc să-ți pierzi vremea cu lucruri care nu sânt atât de simple pe cât le socotești, mai bine citește literatură cultă, sau adună ceva din literatura poporului. Poate izbutești.

Teatre în Sibiu

Teatrul orașului. Director: Leo Bauer.

Marți, în 16 Iulie: *Causa Kaiser*, comedie în 3 acte.

Miercuri: *Hannerl*, operetă nouă.

Începutul la: 7½ ore seara.

Teatru cinematograf. Apollo, Strada Schewis. Directoară: D-na Emil Tóth.

Marți și Miercuri: Film cu Gunnar Tolnäs.

La fiecare din reprezentații se dau interesante suplimente de vederi în natură și scene umoristice.

Începutul la: 7 și 9 ore seara.

Nr. 6519/1918.

(149) 3—3

Publicațiune.

Consistorul arhidiecezan dă pe 6 ani, cu începere din 23 Aprilie 1919, în arând un fânaț din Cărpiniș, tractul Abrudului, aparținător fundației Manovicu, cuprins în foaia catastrală Nr. 999 sub numerii topografici 905/2 și 905/1 în estenziune de 18 jugăre 35. pe calea licitațiunii publice, care se va ținea Joi 9/22 August 1918, la orele 11 a. m. în cancelaria consistorului arhidiecezan (Str. Măcelarilor Nr. 45) parter în dreapta, biroul prezidial.

Până la acest termen se primesc și oferte închise și sigilate, provăzute cu timbru de 1 coroană și cu vadiu de 10% dela prețul strigării, care s'a stabilit cu 600 cor., deci vadiul are să fie de 60 cor. în număr ori hârtie de valoare.

În ziua de licitare oferentii, cari vor să liciteze verbal, au asemenea să pună vadiu de 60 cor. la mâna comisariatului Nicolae Ivan, asesor consistorial.

Condițiile de licitare și alte informațiuni se pot lua dela referentul asesor Nicolae Ivan, până la ziua de licitare.

Sibiu, în 13/26 Iunie 1918.

Vasilie Mangra m. p.,
arhiepiscop și mitropolit.

Nr. 652/1018.

(155) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala gr.-or. din Laslaul-român se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

- a) salariu dela comuna bisericească 600 coroane, restul dela stat;
- b) cuartir în edificiul școlii;
- c) grădină 1/4 jugăr catastral.

Concurenții să-și aștearnă rugărilor instruite după normele în vigoare la oficiul protopresbiterial al tractului Târnava în Cetatea-de-baltă (Küküllővár), până la termenul indicat.

Cetatea-de-baltă, 22 Iunie 1918.

Oficiul protopresbiterial ort.-român al tractului Târnava, în conțelegere cu comitetul parohial competent.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 66/1918.

(147) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea, nou sistemizat, de învățător la școala profesională rom. din Balșa, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Cu postul acesta sânt împreunate următoarele beneficii:

- a) salariu fundamental dela parohie 100 coroane;
- b) rețut de cvartir 240 coroane;
- c) rețut de grădină 20 coroane;
- d) restul de salariu dela 100 cor. în sus, e votat dela stat sub Nr. 25,735/1915 VII

se va asemna pe bază documentelor învățătoarei care va fi aleasă.

La alte îndatoriri parohia nu se obligă.

Se cere ca învățătoarea să poseadă bine limba maghiară în vorbire și în scris, pentru a nu fi excepționată la asemnarea salariului dela stat. — Să propună lucrul de mână dela clasa II în sus.

Reflectantele să se prezinte în comună înainte de alegere, pentru a se face cunoscut.

Cerile de concurs să se înainteze oficiului protopresbiterial ort. român din Geoagiu—Algyógy, în termenul deschis.

Balșa, la 10/23 Iunie 1918.

Din ședința comitetului parohial ca scaun școlar.

M. Todea m. p.,
președinte.

N. Nan m. p.,
notar.

Nr. 229/1918. Vidi:

Ioan Popovici,
protopop.

Hallo!

Negustori și Doamne!

Lipsa de oțet este înlăturată prin rețeta deplin probată a doctorului **Bendauer**. Cheltuielile pentru a prepara un litru fac 20 fileri. Contra unei mărci poștale de 2 cor. se trimite îndată rețeta.

Reprezentantul general A. D. S.

Nagyszeben, Wintergasse 5.

(151) 2—6

ESTE CLAR DEPLIN

că o damă cultă nu poate întrebuința, decât pudră-Diana și cremă-Diana.

Doză de probă. . . . 3— K
Doză mare 6— K

De vânzare pretutindeni!

Junci de vânzare

6 junci bălani și doi albi, de 16—18 luni, toți frumoși, se vând din lipsă de nutreț, cu prețuri ieftine. Tot acolo se găsește de vânzare un car de boi în bună stare. Adresa la administrația acestei foi. (144) 3—3

A viz.

Am onoare a recomanda cu toată căldura P. T. Public restaurantul meu de pe promenada Bretter, cunoscut sub numele:

„Bretterbierhalle“,

cu o comoadă verandă; ca cel mai plăcut loc de convenire al intelectualilor români. Bucătărie ieftină și de prima clasă, vinuri de soi din ținutul Târnavei de cele mai renumite și curat manipulate; zilnic bere proaspătă de Cluj și în fiecare seară concert tează cea dintâi muzică de țigani din Sibiu.

Pentru binevoitorul concurs al onpratului public se roagă:

9—50 (133)

Anton Iosef Fark.

„Albina“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

1. Suma scrisurilor fonciare în circulațiune la 30 Iunie 1918 . . . K 7.423,000—
 2. Suma împrumuturilor hipotec., ce servesc drept garanție la scris. fonciare „ 7.451,315-35
 3. Valoarea realităților ce servesc de acoperire la împrumuturile hipot. „ 36.440,817—
 4. Suma Fondului special de garanție al scrisurilor fonciare . . . „ 560,000—
- care se administrează separat și este plasat în următoarele efecte:

Nom. K 300,000 Impr. de război ung. 6%
„ „ 300,000 Scrisuri fonciare de 4 1/2 %
Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár.

Sibiu, 8 Iulie 1918.

Direcțiunea.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu :
Nagyszeben se află de vânzare :

Casa dela Jerihon

omiliilor și cuvântări bisericești
de

Dr. Ioan Broșu.

Prețul: Cor. 7 + porto recom. 50 fil.

A apărut și se află de vânzare la Librăria :
Arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

întocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor
de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decizia din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor.
plus 50 fil. porto, recomandat.

„Biblioteca Șaguna“

Redactată de Dr. I. Lupaș, Săliște.

Nr. 16—36.

Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

Dr. Ioan Lupaș

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 2-50, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

Potire, Discuri, Linguri,
rife, Cădelnițe, Cruci și
: : : Cădelnițe : : :

se pot procura prin

Librăria Arhidiecezană.

Au sosit tocmai acum

Suc de smeură curat, veritabil,
Compoturi și marmelade,

◆ Licheruri de cremă, ◆
cele mai fine

Coniac medicinal

Vinuri de desert și Vinuri
roșii, — Șampanie —

Oțet bun pentru pregătirea bucatelor,

precum și (153) 1—3

Praf de spălat Permalon.

H. Rössler,

băcănie de mărfuri și delicatose,
Sibiu, str. Măcelarilor Nr. 34.

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Manual de cântări bisericești

sau

Octoihul mic

care cuprinde: Rânduiala Vecerniei, Utrăniei și a Liturgiei; cele opt glasuri pentru Dumineci, Podobiile, Polileul, Pripelele, Catavasiile, Irmoasele, Svetilnele ș. a.

Se află în depozit spre vânzare la
„Librăria Arhidiecezană“.

Prețul unui exemplar:

Legătură simplă Cor. 5-50, plus porto postal recomandat 70 fileri. — Legătură imitație de piele Cor. 7-50, plus porto postal recomandat 70 fileri.

Revanzătorilor li se dă 10% rabat.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană:

Despre caritatea creștinească.

Trei predici

de

Abatele Metodi Zavoral.

Prețul: 30 fileri plus 10 fileri porto.
Se vinde pentru scopuri culturale-filantropice.

A apărut:

În editura Comisiunii administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei

și

Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfinței Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluște-mă Dumnezeu“ etc.; Simvolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Măscătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminectură ale marilor Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminectură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată frumos, în celeare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.